

Akčný plán pre implementáciu opatrení na zabezpečenie realizácie aktualizovanej Konceptie geoparkov SR

1. Úvod

Geoparky a geoturizmus ako nástroj podpory regionálneho, miestneho a obecného rozvoja a tiež ako súčasť integrovanej starostlivosti o krajinu majú na Slovensku vysoký potenciál založený na využívaní jedinečného prírodného a kultúrneho dedičstva vo väzbe na pestrosť geologickej stavby. Kvôli značným, ale často nevyužívaným možnostiam v poskytovaní služieb cestovného ruchu, výhľadovo predstavujú pre Slovensko významnú oblasť národného hospodárstva.

Materiál „Aktualizácia Konceptie geoparkov SR“ schválila vláda Slovenskej republiky svojim uznesením č. 15 zo 7. januára 2015 k aktualizácii Konceptie geoparkov SR. Účelom vypracovania materiálu bola potreba prekategORIZOVANIA geoparkov, určenie kritérií napoužívanie termínu geopark, integrácia existujúcich geoparkov do siete geoparkov Slovenskej republiky podľa vzoru ostatných európskych krajín a vytvorenie aktuálneho modelu financovania, prevádzkovania a budovania geoparkov.

Pri príprave materiálu sa vychádzalo z dokumentov organizácie UNESCO týkajúcich sa kritérií pre národné komisie geoparkov s cieľom vstupu a z podmienok členstva v Globálnej sieti geoparkov.

Implementáciou opatrení vyplývajúcich z aktualizovanej Konceptie geoparkov SR sa výrazne napomôže k dosiahnutiu základného cieľa, ktorým je fungujúca a trvalo udržateľná forma popularizácie a poznávania najvýznamnejších geotopov, ako aj ochrana prírodného a kultúrneho dedičstva pre budúce generácie.

2. Analýza východiskovej situácie vo vzťahu k SWOT analýze

Vypracovaná SWOT analýza bola všeobecne spracovaná pre všetky základné oblasti ovplyvňujúce problematiku geoparkov. Sústredila sa hlavne na vnútorné faktory silných a slabých stránok všetkých základných oblastí ovplyvňujúcich problematiku geoparkov.

Medzi silné stránky patrí nespochybniteľná pestrosť geotopov a ich vzácností, bohaté historické, kultúrne a montanistické tradície s množstvom historicko-kultúrnych a technických pamiatok, dobrá úroveň poznania a výskumu týkajúceho sa životného prostredia, biodiverzity a geológie, dostatočná sieť turistických chodníkov a cyklotrás, dostupná občianska a sociálna vybavenosť a fungujúce organizácie cestovného ruchu so schopnosťou prezentácie regiónov. V neposlednom rade je silnou stránkou záujem občanov v rozvoj obcí, aktivita občianskych združení, združení právnických osôb a obcí a existencia odborného a zručného ľudského potenciálu pre budovanie geoparkov.

Protipólom rozvoja geoparkov sú slabé stránky, medzi ktoré podľa SWOT analýzy patrí najmä nízka návštevnosť, úroveň a kvalita poskytovaných služieb hlavne v ubytovacích a stravovacích zariadeniach na územiach geoparkov. Nedostatočná je spolupráca medzi organizáciami cestovného ruchu, príspevkovými organizáciami, obcami a medzi občianskymi združeniami a združeniami právnických osôb, ktoré budujú alebo prevádzkujú geoparky a nekoordinovanosť zámerov rozvoja produktov cestovného ruchu v regiónoch. Geoparky ako jeden z produktov cestovného ruchu sú kapitálovo poddimenzované, v operačných programoch Európskej únie absentujú aktivity a opatrenia súvisiace s geoparkmi a nízka je podpora prorastových opatrení stimulujúcich činnosť subjektov, ktoré budujú a prevádzkujú geoparky. Chýba

zaradenie manažmentu geoparkov do aktivít regionálnych združení cestovného ruchu a legislatívne nie je doriešený prevod starých banských diel do vlastníctva obcí pre účely rozvoja geoturizmu. V mnohých prípadoch nie je zabezpečený prístup ku geologickým lokalitám a technický stav niektorých kultúrnych, historických a technických pamiatok je nevyhovujúci.

K vonkajším hrozbám boli zaradené najmä strety záujmov so záujmami iných organizácií a vlastníckymi pozemkami a lesmi, chýbajúca úprava vlastníckych vzťahov pri vyčleňovaní pozemkov s verejnoprospešnými funkciami, nekvalitná a nedostatočne rozvinutá dopravná infraštruktúra a nedostatočná prítomnosť environmentálnej výchovy a geológie vo vzdelávacom procese na všetkých úrovniach.

Na využitie potenciálu geoparkov by bola žiaduca lepšia koordinácia medzi vyššími územnými celkami a rezortmi dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, pôdohospodárstva a rozvoja vidieka, životného prostredia, hospodárstva a kultúry. Potrebné je vytvorenie silného verejno-súkromného partnerstva v regiónoch vrátane obcí, vytvorenie jednotnej marketingovej stratégie územia geoparkov a využitie odborného potenciálu v regiónoch pre vybudovanie fungujúceho manažmentu. Geoturizmus by mal byť zaradený do rezortných dokumentov a do nástrojov regionálnych politík s podporou priamych aj nepriamych ekonomických nástrojov na rozvoj cestovného ruchu a s využitím prvkov podpory rozvoja regiónov, malého a stredného podnikania a rozvoja vidieka. V regiónoch geoparkov by sa mali pravidelne organizovať kultúrne, spoločenské, vzdelávacie a iné aktivity s cieľovou propagáciou a prezentáciou geoparkov a s podporou rastu dopytu po službách cestovného ruchu.

Medzi najdôležitejšie príčiny a dôsledky vnútorných slabých stránok a vonkajších hrozieb patrí:

- neakceptovanie odbornosti a skúseností existujúcich manažmentových štruktúr geoparkov ako verejno-súkromných partnerstiev cestovného ruchu a regionálneho rozvoja,
- absencia jednotného odborného dohľadu nad odbornou náplňou geoparkov,
- potreba odborne spôsobilej osoby pre tvorbu náplne informačných prvkov geoparku a spôsobu jeho schvaľovania, ako aj právnickej osoby poverenej dohľadom nad odbornou náplňou geoparku,
- nevyužívanie montanistických a iných technických pamiatok v prospech cestovného ruchu v dôsledku nejednoznačnej legislatívy týkajúcej sa prevodu starých banských diel na obce,
- nerešpektovanie existujúcich manažmentových štruktúr geoparkov ako oprávnených prijímateľov nenávratných finančných príspevkov v operačných programoch,
- nedostatočná inštitucionálna a verejná akceptácia existujúcich produktov geoparkov ako rozvojového fenoménu cestovného ruchu, ktorý sa považuje za okrajovú oblasť záujmov podpory zo zdrojov vyšších územných celkov,
- absencia jednotného informačného systému existujúcich geoparkov,
- nízka propagácia a osвета venujúca sa lokalitám geoparkov smerovaná k rôznym cieľovým skupinám.

3. Definovanie opatrení na zabezpečenie realizácie aktualizovanej Koncepcie geoparkov SR

3.1 Opatrenie č. 1

Znenie: Vytvárať podmienky na podporu aktivít pri budovaní a prevádzkovaní geoparkov efektívnym čerpaním disponibilných prostriedkov zo zdrojov jednotlivých rezortov, domácich programov, ako aj zo zdrojov európskych štrukturálnych a investičných fondov na obdobie 2014 - 2020 tak, aby bol využitý potenciál geoparkov ako prvku cestovného ruchu na udržateľný rozvoj služieb a zamestnanosti a podporu podnikateľských aktivít

Zodpovední: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky v súčinnosti s príslušnými riadiacimi orgánmi

Termín: priebežne

Špecifikácia aktivít v rámci budovania a prevádzkovania Geoparku Novohrad - Nógrád, Banskobystrického geoparku, Banskoštiavnického geoparku a území s perspektívou ich začlenenia medzi geoparky:

Aktivita č.	1.1
Názov aktivity	Propagácia a marketing na území geoparku Novohrad - Nógrád
Špecifikácia	príprava neinvestičných a investičných projektov, putovné výstavy propagačných panelov, priestor pre športové aktivity, rozvoj turistických ciest a malých vodných trás, získanie patričného uznania geoturizmu v prihraničnej oblasti
Realizácia	priebežne
Zodpovednosť	Združenie právnických osôb Geopark Novohrad - Nógrád združenie Novohrad - Nógrád Nonprofit Kft. Salgótarján, v spolupráci s mestom Fiľakovo, s obcami situovanými na území geoparku, Novohradským turisticko-informačným centrom vo Fiľakove, Turistickým informačným centrom Rimavská Sobota, Mestským informačným centrom Lučenec, turistickou kanceláriou Tourinform Salgótarján, s odborom kultúry a cestovného ruchu Banskobystrického samosprávneho kraja, Správou Chránenej krajiny oblasti Cerová vrchovina, s euroregiónom Neogradensis a s OOCR Turistický Novohrad a Podpoľanie
Zdroj financovania	vlastné prostriedky, Program cezhraničnej spolupráce Maďarsko - Slovenská republika 2014 - 2020 ¹⁾ , prostriedky miestnych samospráv a Banskobystrického samosprávneho kraja,
Výstupy/výsledky	propagačné materiály (články, letáky, mapy, príručky), mediálna propagácia, turistické akcie, webová stránka geoparkov Slovenska, workshopy

¹⁾ tematické zameranie a intervenčná logika: tematický cieľ 6 (Ochrana životného prostredia a propagácia účinného využívania zdrojov), investičná priorita c) (zachovanie, ochrana, podpora a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva)

Aktivita č.	1.2
Názov aktivity	Podpora prevádzkovania Geoparku Novohrad - Nógrád na území okresu Rimavská Sobota
Špecifikácia	pomocné aktivity a činnosti pri budovaní a údržbe náučných chodníkov, poskytovanie služieb v informačných centrách, pri budovaní geoparku a pri vypracovaní projektov ekologického cestovného ruchu (vrátane cezhraničných projektov) v katastrálnych územiach obcí Blhovce, Gemerský Jablonec, Hajnáčka, Nová Bašta, Petrovce, Stará Bašta, Studená, Tachty a Večelkov,
Realizácia	2016 - 2019
Zodpovednosť	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky prostredníctvom Združenia právnických osôb Geopark Novohrad - Nógrád
Zdroj financovania	nenávratný finančný príspevok formou technickej podpory alebo regionálneho príspevku podľa zákona č. ... Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení zákona č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, Operačný program Ľudské zdroje 2014-2020

Výstupy/výsledky	splnenie podmienok určených v akčnom pláne ²⁾ zameraným na odstraňovanie zaostávania najmenej rozvinutého okresu, ktorý vychádza zo základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja, ďalších dokumentov a odporúčaní Rady pre rozvoj regiónov, zamestnanosť, sociálne začlenenie, integrácia marginalizovaných komún
-------------------------	--

²⁾ Akčný plán obsahuje analýzu nepriaznivého hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho stavu najmenej rozvinutého okresu, zhodnotenie jeho rozvojového potenciálu, návrh opatrení a úloh na zabezpečenie realizácie a plnenia akčného plánu, časový harmonogram, spôsoby a zdroje financovania, monitorovanie a hodnotenie dosiahnutého pokroku; akčný plán zároveň integruje už existujúce rezortné programy, prierezové programy a navrhuje odstraňovanie prekážok pre ich využívanie

Aktivita č.	1.3
Názov aktivity	Podpora zvyšovania environmentálneho povedomia verejnosti o Geoparku Novohrad - Nógrád, Banskobystrického geoparku a Banskoštiavnického geoparku
Špecifikácia	koordinácia medzi geoparkmi, odbornými inštitúciami s cieľom podpory a realizácie environmentálno-edukačných a propagačných aktivít, vytváranie odborného zázemia so zameraním sa na vzdelávacie a osvetové programy, riešenie odbornej náplne geotopov
Realizácia	priebežne
Zodpovednosť	Slovenská agentúra životného prostredia v spolupráci so Združením právnických osôb Geopark Novohrad - Nógrád, Občianskym združením Banskobystrický geomontánný park a Združením Región Sitno
Zdroj financovania	príspevok na činnosť Slovenskej agentúry životného prostredia a Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra ³⁾
Výstupy/výsledky	prezentačná, publikačná, konzultačná činnosť, aktualizácia obsahovej stránky webového sídla geoparkov Slovenska

³⁾ so zohľadnením možností financovania z rozpočtu kapitoly MŽP SR na príslušný rozpočtový rok

Aktivita č.	1.4
Názov aktivity	Analýza potrieb a udržateľnosť Geoparku Novohrad - Nógrád
Špecifikácia	vytvorenie medzinárodnej platformy pre spoluprácu tvorby a udržateľnosti geoparkov Dunajského regiónu, organizovanie odborných konferencií, účasť na konferenciách Európskej siete geoparkov a Globálnej siete geoparkov UNESCO, metodika prehodnocovania členstva v Sieti geoparkov Slovenskej republiky
Realizácia	2016 - 2018
Zodpovednosť	OOCR Turistický Novohrad a Podpoľanie, KOOCR Košický kraj, OOCR Spiš, Fakulta baníctva, ekológie, riadenia a geotechnológií Technickej univerzity v Košiciach, Združenie právnických osôb Geopark Novohrad - Nógrád, Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky v spolupráci so zahraničnými partnermi
Zdroj financovania	Interreg Dunajský nadnárodný program 2014-2020, Medzinárodný projekt DanubeGeoPARQ (Promoting Authentic Regional Qualities of Danube region) ⁴⁾
Výstupy/výsledky	semináre, workshopy, metodické príručky, analýzy, štúdie, učebné osnovy

⁴⁾ prioritná os „Environmentálna a kultúrna dôležitosť Dunajského regiónu“, špecifický cieľ „Podpora trvalej udržateľnosti prírodného a kultúrneho dedičstva a bohatstva“

Aktivita č.	1.5
Názov aktivity	Podpora propagácie geoparkov a ich inštitucionálne zabezpečenie
Špecifikácia	zabezpečenie trvalej udržateľnosti geoparkov podporou činností na dosiahnutie cieľov štátnej environmentálnej politiky na regionálnej úrovni a podporou environmentálnej výchovy, vzdelávania a propagácie, štúdie uskutočniteľnosti prevádzok so zameraním sa na organizačné a finančné modely a ich udržateľnosť

Realizácia	priebežne
Zodpovednosť	Združenie právnických osôb Geopark Novohrad - Nógrád, Občianske združenie Banskobystrický geomontánny park, Združenie Región Sitno
Zdroj financovania	podpora formou dotácie z Environmentálneho fondu ⁵⁾
Výstupy/výsledky	podľa podmienok uvedených v zmluve o poskytnutí podpory formou dotácie z Environmentálneho fondu

⁵⁾ podľa § 8 zákona č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Aktivita č.	1.6
Názov aktivity	Využívanie potenciálu pre rozvoj cestovného ruchu a agroturistiky na územiach geoparkov
Špecifikácia	tvorba pracovných miest pri využívaní zariadení a prostriedkov pre rozvoj/marketing cestovného ruchu, rozvoj rekreačnej infraštruktúry vo vidieckych oblastiach, využívanie kultúrno-historického a prírodného potenciálu územia geoparku
Realizácia	2016 - 2020
Zodpovednosť	verejno-súkromné partnerstvá
Zdroj financovania	Program rozvoja vidieka 2014 - 2020, Integrovaný regionálny operačný program 2014 - 2020
Výstupy/výsledky	znižovanie nezamestnanosti, propagačné aktivity, spolupráca so zariadeniami cestovného ruchu

Aktivita č.	1.7
Názov aktivity	Aktualizácia pasportizácie objektivej sústavy a technického stavu lokalít Banskoštiavnického geoparku
Špecifikácia	dokumentácia technického stavu objektov/lokalít Banskoštiavnického geoparku vrátane prioritizácie ich ďalšieho dobudovania, odborná fundovanosť geotopov
Realizácia	priebežne
Zodpovednosť	Združenie Región Sitno, ŠGÚDŠ
Zdroj financovania	vlastné prostriedky
Výstupy/výsledky	pasporty lokalít, revízia turistických trás, fotodokumentácia

Aktivita č.	1.8
Názov aktivity	Koordinácia rozvojových aktivít v banskoštiavnickom regióne
Špecifikácia	realizácia projektov pozemkových úprav na území Banskoštiavnického geoparku
Realizácia	2015 - 2020
Zodpovednosť	Združenie Región Sitno, Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., mesto Banská Štiavnica, Obec Štiavnické Bane, OOCR Región Banská Štiavnica
Zdroj financovania	Program rozvoja vidieka 2014 - 2020, Integrovaný regionálny operačný program 2014 – 2020, Operačný program Ľudské zdroje 2014-2020
Výstupy/výsledky	znižovanie nezamestnanosti, propagačné aktivity, podpora geoturizmu

Aktivita č.	1.9
Názov aktivity	Zabezpečenie prevádzky prioritných prvkov turisticko-informačnej infraštruktúry Banskoštiavnického geoparku a ich marketing
Špecifikácia	údržba existujúcich prvkov objektivej sústavy geoparku vrátane ich prioritizácie (Banské múzeum v prírode, informačné centrum geoparku, štôlna Glanzenberg, náučné chodníky, informačné panely, náučná geologická expozícia)
Realizácia	priebežne
Zodpovednosť	Slovenské banské múzeum v spolupráci so Združením Región Sitno, Mes-

	tom Banská Štiavnica a ŠGÚDŠ
Zdroj financovania	príspevok na činnosť Slovenského banského múzea ⁶⁾
Výstupy/výsledky	aktívna podpora geoturizmu, jednotná propagácia geoparku, spolupráca so zariadeniami cestovného ruchu, zvýšenie návštevnosti/počtu prenocovaní

⁶⁾ so zohľadnením možností financovania zrozpočtu kapitoly MŽP SR na príslušný rozpočtový rok

Aktivita č.	1.10
Názov aktivity	Podpora a budovanie partnerstiev v banskoštiavnickom regióne
Špecifikácia	propagácia vodohospodárskeho systému v oblasti Štiavnických Baní, rozvoj aktivít Geoclubu Šobov a Bane Všetkých svätých v Hodruši - Hám-roch vo väzbe na skvalitnenie služieb geoparku a rozvoj edukačných produktov, príprava financovania nových prvkov objektivej sústavy Banskosťiavnického geoparku vrátane povoľovacej a oznamovacej dokumentácie pre ich realizáciu, koordinácia projektovej činnosti medzi partnermi, stabilizácia manažérskej štruktúry Banskosťiavnického geoparku v spolupráci s existujúcimi štruktúrami a ostatnými partnermi
Realizácia	priebežne
Zodpovednosť	Združenie Región Sitno, Slovenské banské múzeum, obce, podnikateľské subjekty, verejno-súkromné partnerstvá, OOCR Región Banská Štiavnica, ŠGÚDŠ
Zdroj financovania	vlastné prostriedky
Výstupy/výsledky	sprievodca, príručky, jednotná propagácia územia, workshopy, podujatia

Aktivita č.	1.11
Názov aktivity	Podpora prevádzkovania geoparkov a zamestnanosti na územiach geoparkov
Špecifikácia	príprava neinvestičných a investičných projektov, propagácia a rozvoj turistických ciest, pomocné práce a činnosti pri budovaní a údržbe objektivej sústavy geoparkov, poskytovanie služieb v informačných centrách, pri budovaní geoparku a pri vypracovaní projektov ekologického cestovného ruchu
Realizácia	2016-2020, priebežne
Zodpovednosť	Združenie právnických osôb Geopark Novohrad - Nógrád, Občianske združenie Banskobystrický geomontánný park, Združenie Región Sitno, oblastné a krajské organizácie cestovného ruchu, Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny SR
Zdroj financovania	podpora formou dotácie z Environmentálneho fondu ⁷⁾ , dotácia z rozpočtovej kapitoly Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky ⁸⁾ , Integrovaný regionálny operačný program 2014 - 2020, Program rozvoja vidieka 2014 - 2020, Operačný program kvalita životného prostredia 2014 - 2020, Operačný program Ľudské zdroje 2014-2020
Výstupy/výsledky	informačné, vzdelávacie a turistické centrá, náučné chodníky, informačné panely, propagačné materiály (články, letáky, mapy, príručky), jednotná propagácia, turistické akcie, podujatia, zamestnanosť, sociálne začlenenie, integrácia marginalizovaných komunít

⁷⁾ podľa § 8 zákona č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

⁸⁾ podľa § 29 zákona č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu v znení neskorších predpisov

Aktivita č.	1.12
Názov aktivity	Kultúra, história a vzdelávanie na územiach geoparkov
Špecifikácia	príprava a realizácia prioritných investičných a neinvestičných projektov, koordinácia medzi odbornými inštitúciami, miestnymi a regionálnymi samosprávami a podnikateľskou sférou s cieľom vytvorenia identity geo-

	parku z pohľadu kultúry, histórie, archeológie a vzdelávania, realizácia environmentálno-edukačných aktivít škôl a propagácie, vytváranie odborného zázemia so zameraním na vzdelávacie programy a učebné osnovy
Realizácia	2016 - 2020 a priebežne
Zodpovednosť	Ministerstvo kultúry SR, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, Združenie právnických osôb Geopark Novohrad - Nógrád, Občianske združenie Banskobystrický geomontánný park, Združenie Región Sitno, múzeá, školy, obce, mestá, VÚC
Zdroj financovania	vlastné zdroje, národné projekty a granty, Operačný program Ľudské zdroje 2014-2020
Výstupy/výsledky	kultúrne podujatia, výstavy, expozície, jednotná propagácia, enviroprojekty, školské súťaže, workshopy, metodické príručky, analýzy, štúdie, učebné osnovy, web stránky

Aktivita č.	1.13
Názov aktivity	Ochrana prírody a krajiny na územiach geoparkov
Špecifikácia	príprava neinvestičných a investičných projektov, ochrana a výskum fauny a flóry v NP, CHKO, NPR, NPP a iných chránených územiach, ktoré sa prekrývajú s územiami geoparkov, dokumentácia technického stavu objektov/lokalít, údržba existujúcich prvkov objektivej sústavy geoparku, výchova a vzdelávanie, jednotná propagácia a integrovaná stratégia rozvoja územia
Realizácia	2016 - 2020 a priebežne
Zodpovednosť	MŽP SR, ŠOP SR, SMOPaJ
Zdroj financovania	príspevok na činnosť ŠOPSR, SMOPaJ ⁹⁾ , Operačný program kvalita životného prostredia 2014-2020
Výstupy/výsledky	náučné chodníky, informačné panely, turistické a vzdelávacie centrá, centrá ochrany prírody, propagačné materiály (články, letáky, mapy, príručky), turistické akcie, workshopy, spolupráca s manažmentom geoparku, spolupráca s verejno-súkromnými partnerstvami

⁹⁾ so zohľadnením možností financovania zrozpočtu kapitoly MŽP SR na príslušný rozpočtový rok

Aktivita č.	1.14
Názov aktivity	Návrh marketingovej stratégie územia Spiš s potenciálom stať sa geoparkom
Špecifikácia	vytvorenie medzinárodnej platformy pre spoluprácu tvorby a udržateľnosti geoparkov Dunajského regiónu, organizovanie odborných konferencií, účasť na konferenciách Európskej siete geoparkov a Globálnej siete geoparkov UNESCO, metodika prehodnocovania členstva v Sieti geoparkov Slovenskej republiky
Realizácia	2016 - 2018
Zodpovednosť	KOCR Košický kraj v spolupráci s OOCR Spiš, Fakultou baníctva, ekológie, riadenia a geotechnológií Technickej univerzity v Košiciach, Ministerstvom životného prostredia SR, ŠGÚDŠ a zahraničnými partnermi
Zdroj financovania	Interreg Dunajský nadnárodný program 2014-2020, Medzinárodný projekt Danube GeoPARQ (Promoting Authentic Regional Qualities of Danube region) ¹⁰⁾
Výstupy/výsledky	archívna excerptcia objektov a lokalít, digitalizácia získaných údajov, ideové návrhy trasovania náučných chodníkov, paspory lokalít v písomnej a elektronickej forme, analýza potrieb územia, audit kultúrno-historických fenoménov a prvkov cestovného ruchu, komplexná priestorová a rozvojová štúdia, návrh marketingovej stratégie, návrh starostlivosti o lokality územia, plán manažmentu krajiny

¹⁰⁾ prioritná os „Environmentálna a kultúrna dôležitosť Dunajského regiónu“, špecifický cieľ „Podpora trvalej udržateľnosti prírodného a kultúrneho dedičstva a bohatstva“

Aktivita č.	1.15
Názov aktivity	Vydanie geologicko-náučných máp území s potenciálom stať sa geoparkom
Špecifikácia	spracovanie textového sprievodcu a mapového podkladu s kombinovaným geologickým a turistickým obsahom pre územia s perspektívou ich začlenenia medzi geoparky (Solivar – Dubník, Spiš - Gemer, Medzev - Jasov, Silická planina, Súľov - Manín), spracovanie pasportov lokalít, ideové návrhy náučných chodníkov, audit lokalít, budovanie Informačného systému významných geologických lokalít
Realizácia	priebežne
Zodpovednosť	Štátny geologický ústav Dionýza Štúra
Zdroj financovania	príspevok na činnosť Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra ¹¹⁾
Výstupy/výsledky	záverečné správy geologických úloh, tlačene a interaktívne mapy so sprievodcom, zapracovanie lokalít do Informačného systému významných geologických lokalít na webovom sídle Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra

¹¹⁾ so zohľadnením možností financovania z rozpočtu kapitoly MŽP SR na príslušný rozpočtový rok

Aktivita č.	1.16
Názov aktivity	Využívanie potenciálu pre rozvoj cestovného ruchu, ochrany prírodného a kultúrneho dedičstva na území Sandberg-Pajštún a Hainburské vrchy
Špecifikácia	rozšírenie turistických, vzdelávacích avoľno časových aktivít poznávania významných geologických, paleontologických a archeologických fenoménov v 2. etape výstavby Sandbersko - pajštúnskeho geoparku o prilahlé blízke územia v Rakúsku, cielená geoturistika so zameraním na geologické zaujímavosti regiónu, revitalizácia lomu Geologické múzeum v k.ú. m.č. Devín, inštalácia informačných panelov na turistických trasách a lokalitách v územiach Sandberg-Pajštún a Hainburské vrchy v dizajne a kvalite, ako boli realizované v projekte ŠGÚDŠ - MŽP SR „Sandbersko-pajštúnsky geopark“ (2011 - 2014).
Realizácia	2016 - 2020
Zodpovednosť	Ústav vied o Zemi SAV, ŠGÚDŠ, Daphne, BROZ, Weinviertel Tourismus, obce Devínska Nová Ves, Stupava, Marchegg, Lasse, Hohenau
Zdroj financovania	Programu cezhraničnej spolupráce SK/AT - Interreg V-A 2014 - 2020 ¹²⁾ , medzinárodný projekt ECOGEONATUR
Výstupy/výsledky	informačné panely, publikácie, náučných texty, mapy, web stránky, revitalizovaný lom „Geologické múzeum“

¹²⁾ prioritná os „Podpora prírodného a kultúrneho dedičstva a biodiverzity“ špecifický cieľ „Zvyšovanie hodnoty prírodného a kultúrneho dedičstva“, alebo „Obnova a manažment ekologických koridorov“

Aktivita č.	1.17
Názov aktivity	Miestny rozvoj vedený komunitami na územiach geoparkov a na územiach s potenciálom stať sa geoparkom
Špecifikácia	zakladanie a prevádzka miestnych akčných skupín (MAS), propagácia a implementácia stratégií miestneho rozvoja vedeného komunitou (CLLD), zakladanie a podpora mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb či družstiev, obstaranie hmotného majetku pre účely tvorby pracovných miest, stavebnotechnické úpravy budov spojené s umiestnením obstaranej technológie a/alebo s poskytovaním nových služieb, podpora marketingových aktivít, podpora miestnych produkčno-spotrebiteľských reťazcov, publicita a sieťovanie
Realizácia	2016 - 2020
Zodpovednosť	miestne akčné skupiny a verejno-súkromné partnerstvá so štatútom MAS

	pôsobiacie v územiach prevádzkovaných geoparkov a územiach s potenciálom stať sa geoparkom
Zdroj financovania	Integrovaný regionálny operačný program 2014 - 2020 ¹³⁾
Výstupy/výsledky	zlepšenie využitia ekonomického potenciálu vidieckych oblastí, reštrukturalizácia ekonomiky, zavádzaním inovácií, tvorba pracovných miest, vznik nových služieb a podnikov

¹³⁾ prioritná os "Miestny rozvoj vedený komunitou", investičná priorita "Záväzná investície v rámci stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou", špecifický cieľ "Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií"

Aktivita č.	1.18
Názov aktivity	Ochrana a využívanie potenciálu jaskýň a pre rozvoj cestovného ruchu na územiach geoparkov a územiach s potenciálom stať sa geoparkom
Špecifikácia	príprava neinvestičných a investičných projektov, prieskum a výskum jaskýň, podzemných priestorov a banských diel, dokumentácia technického stavu objektov/lokalít, údržba existujúcich prvkov objektivej sústavy geoparku, náučné chodníky, edukačné aktivity, informačné panely, náučné expozície, jednotná propagácia a integrovaná stratégia rozvoja územia geoparku
Realizácia	priebežne
Zodpovednosť	ŠOP SR, SMOPaJ, speleokluby
Zdroj financovania	príspevok na činnosť ŠOPSR, SMOPaJ ¹⁴⁾ , vlastné zdroje
Výstupy/výsledky	získanie uznania geoturizmu a speleológie, propagačné materiály (články, letáky, mapy, príručky), mediálna propagácia, turistické akcie, workshopy, záverečné správy, spolupráca s manažmentom geoparku, spolupráca s verejno-súkromnými partnerstvami

¹⁴⁾ so zohľadnením možností financovania z rozpočtu kapitoly MŽP SR na príslušný rozpočtový rok

Aktivita č.	1.19
Názov aktivity	Budovanie environmentálnej infraštruktúry obcí na územiach geoparkov
Špecifikácia	príprava a realizácia investičných a neinvestičných projektov v sektore odpadového a vodného hospodárstva, ochrany ovzdušia a klímy, odstraňovania environmentálnych záťaží, zosuvných rizík a ťažobného odpadu na územiach prevádzkovaných geoparkov,
Realizácia	2016-2020 a priebežne
Zodpovednosť	Združenie právnických osôb Geopark Novohrad - Nógrád, Občianske združenie Banskobystrický geomontánný park, Združenie Región Sitno, obce, mestá, VÚC
Zdroj financovania	podpora formou dotácie z Environmentálneho fondu ¹⁵⁾ , Operačný program kvalita životného prostredia 2014-2020, Integrovaný regionálny operačný program 2014 - 2020
Výstupy/výsledky	Zásobovanie vodou, kanalizácia, odpadové hospodárstvo, opatrenia na zmiernenie dopadov zmeny klímy v mestskom prostredí, na vidieku a v krajine, prieskum a sanácia environmentálnych záťaží, rekultivácia úložísk ťažobného odpadu

¹⁵⁾ podľa § 8 zákona č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Aktivita č.	1.20
Názov aktivity	Perspektívy územia Zemplín pre začlenenia medzi geoparky
Špecifikácia	príprava správy o perspektívach územia Zemplín na jeho začlenenie medzi geoparky
Realizácia	2016
Zodpovednosť	Ministerstvo životného prostredia SR, Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, okres Trebišov, Združenie obcí Tokaj

Zdroj financovania	-
Výstupy/výsledky	správa predložená na rokovanie vlády Slovenskej republiky ¹⁶⁾

¹⁶⁾ uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 601 zo 4.11.2015, úloha B.10

3.2 Opatrenie č. 2

Znenie: Podporovať trvalú udržateľnosť geoparkov ich využívaním v rámci rozvoja cestovného ruchu v súčinnosti s organizáciami cestovného ruchu i ostatnými subjektmi cestovného ruchu

Zodpovední: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Termín: priebežne

V intenciách materiálu „Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020“, ktorý bol schválený uznesením vlády Slovenskej republiky č. 379 z 10. júla 2013 k návrhu Stratégie rozvoja cestovného ruchu do roku 2020, boli medzi hlavné druhy cestovného ruchu vzhľadom na geografickú rôznorodosť a bohatstvo Slovenska okrem iných produktových skupín zaradené aj geoparky a geoturistika.

Špecifikácia aktivity v rámci budovania a prevádzkovania Geoparku Novohrad - Nógrád, Banskobystrického geoparku a Banskoštiavnického geoparku pri napĺňaní strategického cieľa, ktorý bol definovaný ako potreba zvyšovania konkurencieschopnosti cestovného ruchu pri lepšom využívaní jeho potenciálu:

Aktivita č.	2.1
Názov aktivity	Podpora budovania a prevádzky geoparkov, konkurencieschopnosť národných a regionálnych produktov cestovného ruchu
Špecifikácia	poznávanie geologických, montanistických, technických, kultúrno-historických a iných prírodných fenoménov, podpora budovania náučných chodníkov, expozícií a informačných centier
Realizácia	priebežne
Zodpovednosť	oblastné organizácie cestovného ruchu Región Banská Štiavnica, Turistický Novohrad a Podpoľanie, Nízke Tatry- juh a Stredné Slovensko v spolupráci s Medzirezortnou komisiou Siete geoparkov Slovenskej republiky
Zdroj financovania	dotácia z rozpočtovej kapitoly Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky ¹⁷⁾
Výstupy/výsledky	marketing a propagácia, tvorba produktov cestovného ruchu, analytické materiály a dokumenty, vzdelávacie aktivity zamerané na všetky stupne vzdelávania, rozvoj destinácie a cestovného ruchu v nej

¹⁷⁾ podľa § 29 zákona č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu v znení neskorších predpisov

3.3 Opatrenie č. 3

Znenie: Vytvoriť medzirezortný orgán manažmentu Siete geoparkov Slovenskej republiky s cieľom koordinácie, podpory rozvoja a spolupráce geoparkov pri zohľadnení pokynov a kritérií organizácie UNESCO s cieľom vstupu do Globálnej siete geoparkov

Zodpovední: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky v súčinnosti s Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky, Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky, Ministerstvom kultúry Sloven-

skej republiky a Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Termín: 31. marec 2015

Medzirezortná komisia Siete geoparkov Slovenskej republiky bola zriadená rozhodnutím ministra životného prostredia z 24. apríla 2015 č. 16/2015 - 7.1 o zriadení Medzirezortnej komisie Siete geoparkov Slovenskej republiky, ktoré nadobudlo účinnosť 15. mája 2015 a jej členmi sú zástupcovia Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky, Ministerstva kultúry Slovenskej republiky, Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, Slovenskej agentúry životného prostredia, Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra, Slovenského banského múzea, Združenia miest a obcí Slovenska, Združenia právnických osôb Geopark Novohrad - Nógrád, Občianskeho združenia Banskobystrický geomontánný park, Záujmového združenia právnických osôb Región Sitno, Fakulty baníctva, ekológie, riadenia a geotechnológií Technickej univerzity v Košiciach a Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave.

Aktivity Medzirezortnej komisie Siete geoparkov Slovenskej republiky:

Aktivita č.	3.1
Názov aktivity	Rozpracovanie materiálu UNESCO týkajúceho sa kritérií pre národné geoparky s cieľom vstupu a s podmienkami členstva v Globálnej sieti geoparkov UNESCO
Špecifikácia	posudzovanie územia s perspektívou ich začlenenia medzi geoparky, prehodnotenie členstva v Sieti geoparkov Slovenskej republiky, dopracovanie akčných plánov, analýza potrieb geoparkov, analýza zdrojov financovania, zvýšenie rozsahu geovied v učebných osnovách, koordinácia stakeholderov, definovanie vzťahov a kompetencií medzi geoparkami, Sieťou geoparkov a zastúpením UNESCO na Slovensku
Realizácia	priebežne
Zodpovednosť	Krajská organizácia cestovného ruchu Košický kraj v spolupráci s Medzirezortnou komisiou Siete geoparkov Slovenskej republiky, Slovenská komisia UNESCO
Zdroj financovania	Interreg Dunajský nadnárodný program 2014-2020, Medzinárodný projekt Danube GeoPARQ (Promoting Authentic Regional Qualities of Danube region) ¹⁸⁾
Výstupy/výsledky	metodiky, analýzy, štúdie, učebné osnovy, mítingy, konferencie

¹⁸⁾ prioritná os „Environmentálna a kultúrna dôležitosť Dunajského regiónu“, špecifický cieľ „Podpora trvalej udržateľnosti prírodného a kultúrneho dedičstva a bohatstva“

Aktivita č.	3.2
Názov aktivity	Podmienky členstva v Sieti geoparkov Slovenskej republiky
Špecifikácia	špecifikácia monitorovacích správ geoparkov, predĺženie členstva, prípadne pozastavenia členstva, udeľovanie menovacieho dekrétu „Geopark Slovenskej republiky“, odporúčania geoparkom týkajúce sa členstva v Európskej sieti geoparkov a v Globálnej sieti geoparkov UNESCO, poskytovanie konzultácií pre manažment území geoparkov, aktívna osvetová a prezentačná činnosť k téme geoparkov
Realizácia	priebežne
Zodpovednosť	Medzirezortná komisia Siete geoparkov Slovenskej republiky
Zdroj financovania	vlastné prostriedky
Výstupy/výsledky	menovacie dekréty, rozhodnutia, odporúčania

3.4 Opatrenie č. 4

Znenie: Vypracovať akčný plán pre implementáciu opatrení na zabezpečenie realizácie aktualizovanej Konceptie geoparkov SR

Zodpovedný: Medzirezortná komisia Siete geoparkov Slovenskej republiky

Termín: 30. november 2015

Úloha bola premietnutá do Plánu hlavných úloh Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky na rok 2015, zodpovedná je sekcia geológie a prírodných zdrojov.

3.5 Opatrenie č. 5

Znenie: Predložiť informáciu na rokovanie vlády Slovenskej republiky o plnení aktualizácie Konceptie geoparkov SR

Zodpovedný: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky v spolupráci s Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky, Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky a Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Termín: 30. jún 2019 a každých 5 rokov

Súčasťou informácie o plnení aktualizácie Konceptie geoparkov SR bude plnenie tohto akčného plánu, prípadne jeho aktualizácia.

Zoznam použitých skratiek

BROZ	Bratislavské regionálne ochrannárske združenie
CHKO	chránená krajinná oblasť
CLLD	miestny rozvoj vedený komunitou
KOCR	Krajská organizácia cestovného ruchu
LEADER	spájanie aktivít, ktoré podporujú hospodársky rozvoj vidieka (Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale)
MAS	miestna akčná skupina
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NP	národný park
NPP	národná prírodná pamiatka
NPR	národná prírodná rezervácia
OOCR	nblastná organizácia cestovného ruchu
SAV	Slovenská akadémia vied
SMOPaJ	Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva
SR	Slovenská republika
SWOT	vnútorné silné a slabé stránky a vonkajšie príležitosti a hrozby (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats)
ŠOP SR	Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky
ŠGÚDŠ	Štátny geologický ústav Dionýza Štúra
UNESCO	Organizácia spojených národov pre výchovu, vedu a kultúru (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)
VÚC	vyšší územný celok